

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ

FAKULTA INFORMAČNÍCH TECHNOLOGIÍ

Typografie a publikování – 4. projekt

Bibliografické citace

1 Typografie

Typografie je souhrn pravidel, které podporují srozumitelnost a čitelnost textu. Je to forma umění a techniky navrhování písem, má důležité místo v životě každého designéra. Typografii můžeme rovněž pokládat za formu jazyka. [3]

Slovo typografie je odvozeno z řeckého *typós* (znaky) a *graphein* (psát), přeneseně grafika textu. Znak byl za rozkvětu říše Římské *tesány* do kamene. Slovo *typos* má i tento význam. [4]

1.1 Historie typografie

Dějiny typografie ve vlastním slova smyslu začínají na přelomu středověku a novověku kolem poloviny 15. století. Nejčastěji se za vynálezce označuje Johannes Gutenberg, který v Mohuči v roce 1448 uvedl do provozu knihtisk z dřevěných matic. Typografie má bohatou historii viz [8].

Významný posun vpřed v oblasti typografie nastal rozmachem osobních počítačů a příslušného softwarového vybavení podle [5]. Jak je zmíněno v práci [1], výrazný posun v tisku je možné pozorovat v 19. století, kdy přichází mnoho nových technologií jako litografie, barevný tisk, „rotačka“ a ofsetový tisk. Nejvíce nových technologií však přichází až v 20. století.

2 T_EX

Jak se píše v [6] T_EX je výtvar Donald Knutha, který je počítačovým programátorem. T_EX byl vytvořen v roce 1978 a později byl T_EX vylepšen Leslie Lamportem v roce 1984. Proto se nazývá L^AT_EX.

2.1 L^AT_EX

Článek [9] uvádí, že L^AT_EX je tedy náš přístup k sázení souborů. Jedná se o velice elegantní sérii příkazů, které posílají naše myšlenky sázecímu systému, který poté vytvoří dokument pro naše potěšení.

Ale vzhledem k tomu, že L^AT_EX umožňuje realizovat skoro každou vaši představu o výsledné sazbě, může vzniknout jako výsledek práce s L^AT_EXem vedle krásné sazby i pozoruhodný zmetek, zdůrazňuje se v [7].

2.2 Rozšíření L^AT_EXu

L^AT_EX má velkou komunitu nadšenců a proto vznikly různé rozšíření, které je možné použít spolu s L^AT_EXem. Mezi nejznámější patří AMS-L^AT_EX, BIBT_EX nebo MiK_TE_X. Méně známé je například Unicode rozšíření X_YL^AT_EX na které se zaměřuje [2].

3 Kde hledat další informace

Informací a zdrojů o L^AT_EXu, T_EXu a typografii samotné je na internetu nepřeberné množství. Lze také nalézt serialové publikace [7] a různé články [10] nebo [6] zabývající se touto tematikou.

Bibliografie

- [1] Jirásek, M.: *Možnosti a limity webové typografie*. Bakalářská práce, Masarykova univerzita, Brno, 2015.
- [2] Kocur, D.: *Typografie a sazba odborných dokumentů v $X_{\text{q}}\text{T}_{\text{E}}\text{X}$* . Bakalářská práce, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, České Budějovice, 2016.
- [3] Lupton, E.: *Thinking with Type*. New York: Princeton Architectural Press, druhé vydání, 2010, ISBN 978-1-56898-969-3.
- [4] Olšák, P.: Typografie, co to je? [online], [vid. 2020-04-09]. Dostupné z: <http://petr.olsak.net/typo/typoslidy-v2.pdf>
- [5] Rybička, J.: *L^AT_EX pro začátečníky*. Brno: Konvoj, třetí vydání, 2003, ISBN 80-7302-049-1.
- [6] Tucker, R.: Full Circle ISSUE #95. *Full Circle*, March 2015: str. 22. Dostupné z: http://dl.fullcirclemagazine.org/issue95_en.pdf
- [7] Veselý, J. (editor): *ZPRAVODAJ Československého sdružení uživatelů T_EXu*, 2, Praha: Zpravodaj Československého sdružení uživatelů T_EXu, 1993. Dostupné z: <https://www.cstug.cz/bulletin/pdf/bul932.pdf>
- [8] Wikipedie: Typografie. [online], 2019, [vid. 2020-04-09]. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/w/index.php?title=Typografie&oldid=17969568>
- [9] Šimeček, M.: L^AT_EX 1. – Co to je a proč se ho chtít učit? [online], rev. 21. srpen 2013, [vid. 2020-04-10]. Dostupné z: <http://programujte.com/clanek/2013080500>
- [10] Švamberg, M.: Jak na L^AT_EX. *Root.cz*, 2001/2003, [vid. 2020-04-11]. Dostupné z: <http://www.root.cz/serialy/jak-na-latex/>